

ANASTASTIA

Inspirationsmaterial

Inledning

Detta inspirationsmaterial är tänkt att användas inför, eller efter, ett besök på musikalen *Anastasia*. En introduktion kan göra stor skillnad, speciellt om det är första gången man besöker operahuset. Naturligtvis kan man avnjuta en föreställning utan förberedelse, men med lite förkunskaper blir det en rikare upplevelse för både eleverna och medföljande vuxna.

Vi vill inspirera till arbete i klassrummet. Du som lärare anpassar övningarna efter egen lust och förmåga.Handledningen riktar sig i första hand till högstadiet och gymnasiet, men kan anpassas för lägre årskurser.

På vår hemsida finns fler tips och övningar som kan kopplas till ett besök på operan.

Kika in på

malmoopera.se/for-larare
malmoopera.se/skolbesok

Handling

I Ryssland har det just varit revolution. Tsarfamiljen har mördats och bolsjevikerna har tagit över makten. Men det går ett rykte att den yngsta dottern Anastasia kom undan och gömmer sig någonstans. Bolsjeviksoldaten Gleb gör det till sin livsuppgift att hitta Anastasia och slutföra det arbete hans far påbörjade.

I Sankt Petersburgs fattigkvarter möter vi Anja som hankar sig fram som gatsopare. Hon minns inget om sin bakgrund men har en märklig känsla av att hon måste bege sig till Paris.

Hennes vänner, den föräldralösa, gatusmarta Dmitrij och hans kumpan Vlad, är på desperat jakt efter pengar. När de får höra att änkekejsarinnan, som flytt till Paris, har utfäst en belöning till den som kan hitta Anastasia, börjar en plan ta form. De ska klä ut Anja till Anastasia och ro hem belöningen!

De tre vännerna ger sig iväg och befinner sig snart i 1920-talets Paris där Europas jetset samlas för att uppleva konst, modevisningar och glamourösa fester.

Men inget går som de tänkt sig. De har inga pengar, det är inte så lätt att få audiens hos änkekejsarinnan som de hade trott och Gleb är dem hack i häl. Och hur kan det komma sig att Anja plötsligt kan prata franska?

Bakgrund

För att få en bakgrund till berättelsen tar vi oss tillbaka till 1900-talets början, tsarfamiljen Romanov och den ryska revolutionen. En tid då Ryssland stod inför stora förändringar – tsarväldet störtades och kommunismen växte sig stark.

Nikolaj II av Romanov

Under drygt 300 år styrdes Ryssland av ätten Romanov som sågs som gudomlig. Tsaren var en våldshärskare och familjen Romanov hade ingen ambition att införa demokratiska rättigheter. Men bilden av en gudomlig härskarfamilj kom att förändras när folket fick nog av de klasskillnader som tsarregimen skapade. Adeln levde ett liv i enorm lyx, medan majoritetsbefolkningens vardag präglades av orättvisor, krig, fattigdom och hungersnöd.

Nikolaj II av Romanov blev Rysslands siste tsar och det var flera faktorer som bidrog till revolutionen och tsarrikets fall. Flera års missväxt under 1880-talet var starten till en lång kamp mot hungersnöd och smittsamma sjukdomar som kolera och influensa. Hundratusentals människor dog. När Nikolaj II kröntes 1896 blev han regent över en nation i kris.

Redan från start uppfattades han som känslokall och utan kärlek till folket. En orsak var kröningen, som slutade i tragedi. Över 100 000 människor hade samlats för att visa tsaren sin uppskattning. Det utlovades mat, dryck och souvenirer. Anstormningen blev så kraftig att människor trappades ner i den leriga marken och mer än 1 300 dog. Tsaren uttalade aldrig sin medkänsla för offren.

En annan orsak var att landet låg efter i samhällsutvecklingen jämfört med resten av Europa, där industrialiseringen tagit fart och arbetarrörelsen växte fram med krav på sociala reformer. I Ryssland rådde samma förlegade system av bondesamhällen som Västeuropa hade haft på 1700-talet.

Revolution 1917

När Ryssland blev indraget i första världskriget 1914 förvärrades situationen ytterligare. Kriget gick dåligt och bidrog till svåra prövningar för folket. Revolutionen i februari 1917 var ett svar på folkets missnöje. Arbetarna och soldaterna förenade sig, samtidigt som tsarens närmsta tjänare tappade tron på hans styre. Få var nu på tsarens sida – hans fall var ett faktum och han valde att abdikera.

Tsaren och hans familj hölls därefter i husarrest i Alexanderpalatset. Miljön var fortsatt fylld av lyx och överflöd, långt ifrån befolkningens fattiga liv. Detta ogillades av bolsjevikerna, arbetarklassens kommunistiska motståndsrörelse, men det skulle dröja till 1918 innan bolsjevikerna tog över makten och genomförde en brutal massaker på tsarfamiljen.

Natten mellan den 16 och 17 juli 1918 avrättades tsar Nikolaj II, tsarinnan Alexandra av Hessen och deras fem barn – Olga, Tatjana, Maria, Anastasia och arvrinsen Aleksej – i ett hus utanför Jekaterinburg. När krutröken skingrades kunde mördarna häpet konstatera att några av barnen fortfarande levde. En anledning sägs ha varit att de hade smycken och juveler insydda i sina kläder som skyddade mot kulorna. När man sett till att alla verkligen var döda, hällde man svavelsyra på kropparna och brände dem innan de grävdes ner, för att dölja massakern och försvåra identifieringen.

Myten om Anastasia och Anna Anderson

En tid efter avrättningen uppstod rykten att något av barnen överlevt, framförallt Anastasia och Aleksej, då deras benrester inte hade återfunnits. Rykten spreds både i och utanför Ryssland och deras öden blev en av 1900-talets största »snackisar«.

Ett av de mer bisarra fallen i denna mytbildning är historien om Anna Anderson (1896–1984). Hon dök upp på ett sinnessjukhus i Berlin 1920, och kallades fröken Okänd eftersom hon vägrade säga vem hon var. En medpatient tyckte sig känna igen henne som storfurstinnan Tatiana och informerade emigrerade släktingar till tsarfamiljen. Vid ett besök förnekade de bestämt att kvinnan var Tatiana. Fröken Okänd sade efter besöket att hon i själva verket var storfurstinnan Anastasia. Hon fick en beskyddare i prins Friedrich av Sachsen-Altenburg som var en av många som trodde henne. Bland släktingar och vänner till tsarfamiljen rådde högst delade meningar. Hon tog sig namnet Anna Anderson och inledde en över 30 år lång rättegångsprocess för att bli erkänd som storfurstinnan Anastasia. Något avgörande bevis framkom aldrig. Det gick varken att bevisa eller motbevisa att hon var Anastasia.

[Läs mer om Rysslands historia och tsarfamiljen.](http://malmoopera.se/ryssland-och-makten)
(malmoopera.se/ryssland-och-makten)

[Tsarfamiljen Romanov](http://so-rummet.se/fakta-artiklar/nikolaj-ii-och-tsarfamiljen-mordade-och-helgonforklarade)
(so-rummet.se/fakta-artiklar/nikolaj-ii-och-tsarfamiljen-mordade-och-helgonforklarade)

[Ryska revolutionen](http://so-rummet.se/kategorier/historia/det-korta-1900-talet/ryska-revolutionen)
(so-rummet.se/kategorier/historia/det-korta-1900-talet/ryska-revolutionen)

[Myten om Anastasia](http://sv.wikipedia.org/wiki/Anna_Anderson)
(sv.wikipedia.org/wiki/Anna_Anderson)

Övning

Kombinera gärna med övningen som heter Pusselbiten; återberätta handlingen tillsammans. Den hittar ni här: malmoopera.se/ovningar-for-skolan

[Lyssna på musiken \(engelsk version\)!](https://open.spotify.com/album/2dDzJlbHoVGKMGZ-F4wQfla?si=yloQ4jX0Sj6094Wm1ijmaw&nd=1)
(open.spotify.com/album/2dDzJlbHoVGKMGZ-F4wQfla?si=yloQ4jX0Sj6094Wm1ijmaw&nd=1)

Att ha lyssnat på några av låtarna från föreställningen innan, kan skapa igenkänning och gemenskap väl inne i salongen.

Fundera mera!

INTRODUKTION TILL LÄRARE

Denna övning kan gärna göras både innan och efter ni sett musikalen Anastasia. Att förbereda både inför och sedan fånga upp tankar efter besöket kan göra stor skillnad, speciellt om det är första besöket på operahuset.

Övningen består av två delar där del 1 är en skrivövning med individuell reflektion och del 2 är reflektion i mindre grupper. Syftet med att göra övningen i två delar är att först belysa den egna reflektionen och tänka själv, för att sedan undersöka den gemensamma reflektionen i gruppen. Väljer ni att göra övningen både innan och efter besöket finns möjligheten att fånga upp elevernas förväntningar och sedan deras reflektioner av upplevelsen. Eleverna får också en möjlighet att få syn på om de fått nya insikter och reflektioner. Det går naturligtvis bra att göra endast en av delarna. Välj efter egen lust och förmåga utifrån era förutsättningar!

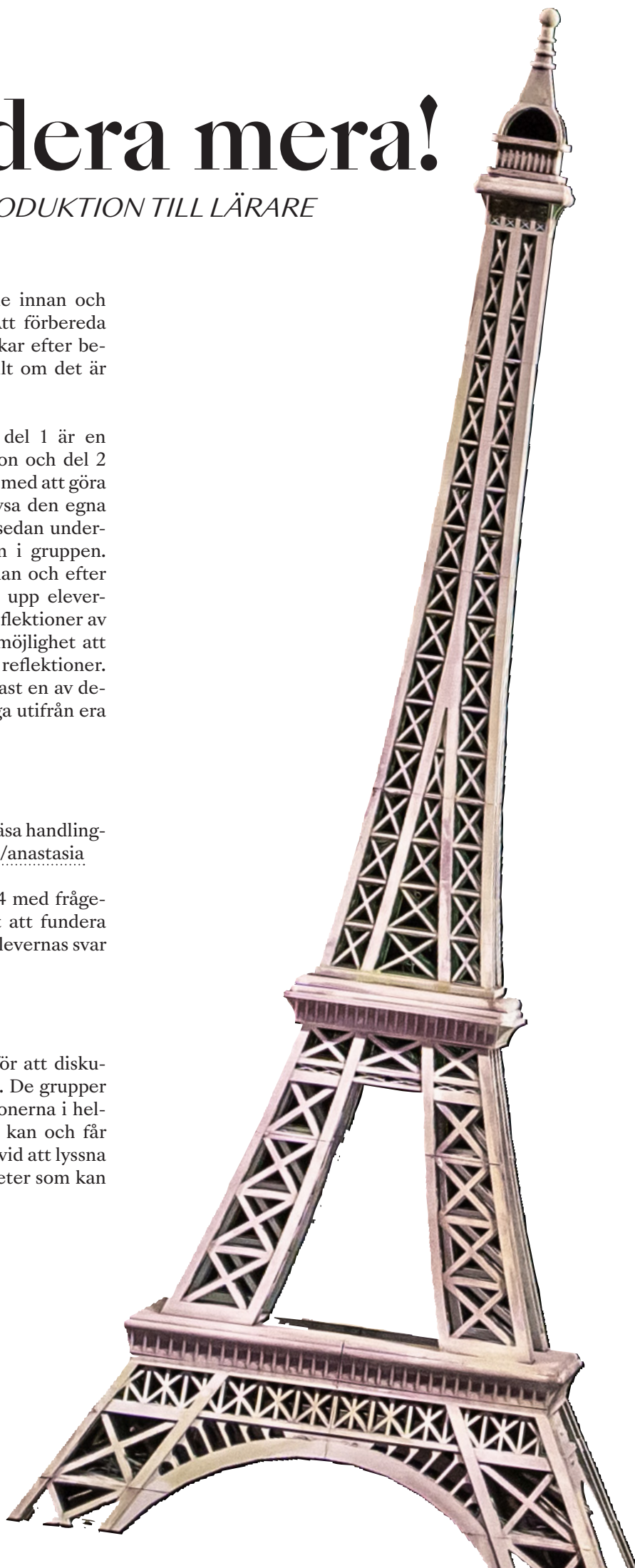
Del 1

Börja övningen med att be eleverna läsa handlingen i föreställningen. malmoopera.se/anastasia

Nedan finns utskrivbart underlag, A4 med frågeställning, där eleverna får möjlighet att fundera och formulera sina tankar. Samla in elevernas svar efter övningen.

Del 2

Dela in eleverna i mindre grupper för att diskutera och reflektera högt tillsammans. De grupper som vill kan dela med sig av reflektionerna i helklass. Påminn eleverna om att man kan och får tycka olika i en diskussion. Lägg vikt vid att lyssna på varandra och försöka förstå olikheter som kan fördjupa diskussionen.

Fundera mera!

ÖVNING I SAMBAND MED ERT BESÖK PÅ MALMÖ OPERA OCH FÖRESTÄLLNINGEN ANASTASIA

Att se en scenkonstföreställning kan väcka många tankar, oavsett om det är första gången eller om du är en van besökare. Vi är alla olika. Beroende på var du sitter i salongen, vad du väljer att titta på, musiken, berättelsen eller specifika moment som fångar just din uppmärksamhet upplever vi en föreställning olika. Det du ser och hör är helt din egen upplevelse.

Berättelsen om Anastasia berör flera olika ämnen som är aktuella i vårt samhälle idag. Ett av dem är Jakten på lycka. Vad är egentligen lycka? Hur blir en människa lycklig? Fundera på frågorna och skriv det du tänker. Lämna sedan in dina tankar till din lärare.

Fundering 1:

Kan pengar påverka ens olika val i livet? Vad finns det för fördelar och nackdelar med att antingen ha mycket pengar eller att ha lite pengar? Kan pengar vara vägen till lycka?

Fundering 3:

Är kärlek viktigt? Varför behöver vi kärlek eller varför behöver vi inte kärlek? Kan kärlek se olika ut? Att bry sig om någon, är det kärlek? Är kärlek en form av lycka?

Fundering 2:

Makt, vad är det? Kan alla besitta makt? Finns det olika typer av makt? Vad har du har makt över? Vem har makt över dig?

Fundering 4:

Vad är en upplevelse för dig? Kan en upplevelse skapa lyckorus? Att besöka en teater/operahus kan vara en upplevelse, på vilket sätt? Vad förväntar du dig av ett besök på Malmö Opera?

Fyra hörn!

VÄRDERINGSÖVNING

Ledaren placerar ut fyra olika lappar med ett svarsalternativ på varje lapp:

- Jag håller med
- Jag håller inte med
- Jag håller med ibland
- Jag måste fundera mera!

Ledaren placerar sedan lapparna i var sitt hörn av rummet. Eleverna samlas i mitten av rummet som är samlingspunkten under övningen. Be eleverna vandra runt i rummet, jämnt fördelade på ytan, för att ge utrymme till egen reflektion.

Ledaren ger ett påstående, eleverna väljer sedan vilket hörn som passar dem bäst och ställer sig där. Forma små grupper utifrån hörnen och låt deltagarna diskutera varför de valt just det hörnet. Blir någon ensam i ett hörn, diskuterar du som ledare med den eleven, eller parar ihop den med ett annat hörn. Smågrupperna berättar sedan för hela gruppen hur de resonerat. Kanske har någon ändrat sig och då är det bra att ta in det i diskussionen.

För att koppla övningen till musikalen *Anastasia* belyser vi nedan ämnena makt/pengar och kärlek. Börja gärna med att antingen läsa handlingen för eleverna medan de vandrar runt i rummet, eller texten nedan om ni pratat om föreställningen vid ett tidigare tillfälle. Detta för att förankra övningen om varför ni pratar om just dessa ämnen.

Inledning

När berättelsen om Anastasia börjar så har det precis varit revolution vid palatset. Tsaren har styrt Ryssland till att bli två sidor, de rika och de fattiga. Den ryska adeln levde ett liv i lyx, medan majoriteten av befolkningen levde i en vardag präglad av orättvisor, krig, fattigdom och hungersnöd. Folket fick nog och allierade sig med tsarens soldater som var trötta på krig. De stormade palatset tillsammans och mördade tsarfamiljen.

Här kommer första påståendet; osv...

Frågor om tema *Makt & pengar*:

1. Pengar är makt
2. Att ha mycket pengar kan vara en nackdel
3. Pengar kan påverka val man gör i livet
4. Alla människor har rätt till mat varje dag
5. Alla människor har rätt till tak över huvudet
6. Alla besitter makt (vad känner du att du har makt över?)
7. Pengar kan vara en trygghet

Frågor om tema *Kärlek*:

1. Att ha kärlek i sitt liv är viktigt
2. Att bry sig om någon annan är kärlek
3. Man kan inte bestämma vem man blir kär i.
4. Kärlek är ett lyckopiller
5. Kärlek kan vara svårt
6. Kärlek är viktigare än pengar

Filmtips!

Vill ni veta mer om Malmö Opera och om oss som jobbar i huset? Kika in på vår hemsida malmoopera.se/om-oss

Har du frågor och funderingar om materialet? Kontakta oss gärna på skolombud@malmoopera.se